

Mieke Schrooten

Docente sociaal werk

30 augustus 2024

🔖 Volg deze auteur

De ontwikkelaars

Een 'privilege walk' voor politieke onderhandelaars

'Wie achteraan staat, maakt totaal geen kans op de overwinning'

© [Michel Filion / Flickr \(CC BY 2.0\)](#)

De gelekte begrotingstabel uit de "supernota" van Bart De Wever (N-VA) geeft ons een

Navigatie overslaan en naar de content

Het is eind augustus en er hangt verandering in de lucht. Traditioneel is dit een periode waarin heel wat kinderen en jongeren zich opmaken om het nieuwe schooljaar te beginnen.

Maar vandaag wil ik focussen op andere veranderingen. Want terwijl de mindset stilaan omslaat van vakantie naar school of werk, onderhandelt de Arizona-coalitie over een regeerakkoord. Ook de Vlaamse formatie is nog bezig. En ondertussen kondigen de aankomende lokale en provinciale verkiezingen al aan dat die periode van verandering nog een tijd zal duren.

De Arizona-onderhandelingen verlopen weliswaar met strubbelingen. Maar de gelekte begrotingstabel uit de “supernota” van De Wever geeft ons wel een inkijk in waar die onderhandelingen naartoe aan het gaan waren.

Er waren plannen om 13,5 miljard euro te besparen, onder meer door besparingen in de sociale zekerheid en publieke diensten. Opvallend is dat de onderhandelaars hierbij vooral die groepen met het grootste armoederisico viseren: werklozen, langdurig zieken, asielzoekers.

Ook de onderwijsnota die op tafel ligt bij de onderhandeling rond een nieuwe Vlaamse regering is gelekt. En ook daarin staan opvallende maatregelen. Denk maar aan het idee om lege brooddozen te bestraffen, in plaats van te beëindigen. Of aan de kliklijn voor ouders. Voor wie facturen niet kan betalen, niet genoeg Nederlands spreekt of vaak te laat komt, dreigen GAS-boetes.

Het lijkt alsof er een storing zit op het sociale instinct van de onderhandelaars.

Beide nota's ademen een visie op de samenleving die mensen zelf verantwoordelijk houdt voor de situatie waarin ze zich bevinden. Door telkens opnieuw te benadrukken dat mensen persoonlijk verantwoordelijk zijn voor hun situatie, kunnen politici er hun handen van aftrekken. Het zijn immers de mensen zelf die moeten veranderen. En om hen daartoe stimuleren, willen de onderhandelaars hen 'streng maar rechtvaardig' straffen als zij niet in het rijtje lopen.

Maar misschien moeten we de schaar in het verkeerde beleid zetten, in plaats van in de brooddozen van kinderen of de rechten van vluchtelingen. Als je louter wijst op de persoonlijke verantwoordelijkheid van mensen, is het niet nodig om de organisatie van de maatschappij, de bestaande structuren en regelgevingen in vraag te stellen. Terwijl dit net cruciaal is.

Als iedereen verantwoordelijkheid moet nemen voor zijn eigen leven, wat betekent dat voor degenen die al met 3-0 achterstaan? Waar je geboren bent, wie je ouders zijn en hoe je opgroeit speelt een belangrijke rol in de kansen die je krijgt. En net die maatschappelijke structuren die politici lijken te negeren zijn hierin doorslaggevend. Zij werpen vaak barrières op die ongelijkheid veroorzaken, bestendigen of zelfs vergroten. Het zijn dus die structuren die aangepakt moeten worden, niet de mensen zelf.

Privilege Walk

Misschien wordt het tijd om het sociale instinct van de onderhandelaars weer een duwtje te geven. Het lijkt er immers op dat hier een storing op zit.

Een aantal jaren geleden deden wij met het docententeam van de opleiding sociaal werk van de Odisee hogeschool een *privilege walk*. Dit lijkt me een mooie teambuildingactiviteit voor de onderhandelaars. Dat er nood is aan wat teambuilding is inmiddels wel duidelijk.

Een privilege walk is een educatief spel dat de deelnemers aan de lijve de impact van privileges doet ondervinden. Bij de start van het spel staan alle deelnemers in een rij naast elkaar. Daarna leest een gespreksleider stellingen voor als 'als je thuis beschikt over internet, zet een stap naar voren', 'als je familie ooit onvrijwillig je moederland moest verlaten, zet een stap naar achteren', of 'als je je gewaardeerd voelt omwille van je professionele bezigheid, zet een stap naar voren'.

Afhankelijk van het antwoord zetten de deelnemers een stap naar voren, blijven ze staan of gaan een stap naar achteren. Vaak ontstaan al vrij snel grote verschillen in de posities van de deelnemers. Je kan de activiteit eindigen na een aantal stellingen en van daaruit in gesprek gaan over de plaats die mensen krijgen in de maatschappij.

Maar ik stel toch voor om bij deze teambuilding voor de onderhandelaars de inleving nog wat verder te stimuleren. Een loutere nabespreking zal hier waarschijnlijk niet volstaan om het sociale instinct opnieuw te activeren.

Laten we een loopwedstrijd verbinden aan het spel. Iedereen moet zo snel mogelijk naar de overkant van de zaal rennen. Wie wint, krijgt, laten we zeggen, een cadeaubon. Het blijft tot slot een wedstrijd. Maar, voor die race kan beginnen, bepalen de stellingen de startpositie.

De privilege walk is een correcte weerspiegeling van de realiteit. Ook in het echte leven krijgt niet iedereen dezelfde startpositie.

Het speelveld zal er na elke stelling anders uitzien. Is je vader in België geboren? Waren er meer dan twintig boeken aanwezig in het huis waar je opgroeide? Werd je identiteit al meer dan één keer gecontroleerd door de politie? Heeft iemand in je naaste omgeving een mentale aandoening of langdurige ziekte? Ga je meer dan één keer per jaar op vakantie? Had je als kind een eigen kamer om te studeren?

Navigatie overslaan en naar de content

Bijna altijd zorgt elke nieuwe vraag voor meer afstand tussen de deelnemers. Stel nu dat dit bij de onderhandelaars niet het geval zou zijn, zou dat meteen een verklaring zijn voor de huidige status van hun sociaal instinct.

Maar laten we er van uit gaan dat ook bij hen de startposities voor de race verschillen. Ik kan me voorstellen dat de mensen die vooraan staan nog alles op alles zetten in een spurt richting de eindmeet zodra het startsignaal voor de race weerklinkt. De mensen in het midden doen misschien nog een poging, maar voor de groep achteraan zal de gelatenheid hen hier waarschijnlijk van weerhouden.

Als je naar dit spel kijkt, is iedereen het er waarschijnlijk over eens dat het compleet oneerlijk is. Wat het ook is. Wie achteraan staat, maakt totaal geen kans op de overwinning. Maar het is ook een correcte weerspiegeling van de realiteit. Ook in het echte leven krijgt niet iedereen dezelfde startpositie.

Wie privileges heeft, is zich daar niet altijd van bewust. Mensen die het goed hebben, zien dit vaak als hun eigen verdienste. Dat anderen het minder goed hebben, ligt dan ook aan henzelf. Opportuniteiten genoeg, het is een kwestie van die te grijpen.

Dit lijkt ook de mantra in de regeringsonderhandelingen. Asielzoekers, migranten, kinderen en hun ouders, het wordt tijd dat ze opportuniteiten grijpen en zelf zorgen dat ze opklimmen op de sociale ladder. Doen ze dit niet, volgt er een GAS-boete of een andere sanctie.

De meeste mensen die dit soort beleid bedenken, mogen zich wellicht tot een geprivilegieerde groep rekenen, al beseffen ze dat zelf niet altijd. Wie weet zou dit spel een mooie eyeopener zijn en zo de in de lucht hangende veranderingen een andere, meer sociale, richting uitsturen.

Je kan kiezen tussen deze gratis nieuwsbrieven:

- Ik wil graag 1x per week het beste van MO* in mijn mailbox
- Ik wil graag 3x per week het beste van MO* in mijn mailbox
- Ik wil graag een blik achter het verhaal in mijn mailbox

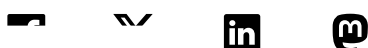
E-mailadres

- Ik ga akkoord met de [algemene voorwaarden](#) en het [privacybeleid](#)

Inschrijven

DIT ARTIKEL DELEN

[Navigatie overslaan en naar de content](#)

Steun ons

Blijf op de hoogte

Tags

Europa

Mensenrechten & gelijkheid

MO*

MO* is een uniek non-profitmediaproject dat moedige, menselijke en mondiale verhalen brengt die helpen om de wereld rondom ons te begrijpen. MO* maakt de veranderende wereld begrijpbaar, waarbaar en hanteerbaar. [MO* wordt mee mogelijk gemaakt door onze leden.](#)

Broederlijk Delen
TOT IEDEREEN MEE IS

ZEBRA
STRAAT

ARTSEN ZONDER VAKANTIE
MEDECINS SANS VACANCES
MEDICS WITHOUT VACATION
KENNIS GENEEST

MO* wordt gesteund door

Vlaanderen
verbeelding werkt

België
partner in ontwikkeling

Volg ons

MO*

MO*

MO*

Navigatie overslaan en naar de content

Over MO*

Je helpt ons groeien. MO* bestaat niet
zonder jouw steun!

Contacteer MO*

Onze auteurs

Word proMO*

Dossiers

Doe een gift

Schrijven voor MO*?

Adverteren in MO*

2853 proMO's

Bedankt voor jullie steun!

[Privacybeleid](#)

[Disclaimer](#)

[Cookievoorkeuren aanpassen](#)

 storyblok site by [wieni_](#)